

ZYGMUNT JÓZEF PRZYCHODZEŃ
*Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
w Warszawie.*

PROGRAMY POMOCY EDUKACYJNEJ I DORADCZEJ DLA POLSKICH ROLNIKÓW Z LITWY WE WSPÓŁPRACY SGGW Z WILEŃSKĄ WYŻSZĄ SZKOŁĄ ROLNICZĄ W BIAŁEJ WACE

Uruchomienie różnych form systematycznej pomocy edukacyjnej i doradczej polskim rolnikom z Litwy nastąpiło z chwilą powołania w 1991 r. w tej sprawie pełnomocnika Rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) i podpisania w 1992 r. umowy o współpracy między tą uczelnią a Wileńską Wyższą Szkołą Rolniczą w Białej Wace (WWSzR).⁽¹⁾

O wyborze katedry Doradztwa Rolniczego SGGW jako miejsca integrowania wysiłku na rzecz tej pomocy zdecydowały głównie dwa czynniki:

1. Katedra, będąc dostrzegana przez stronę litewską dzięki zapoczątkowanym w połowie lat osiemdziesiątych badaniom lituanistycznym i zorganizowaniu w 1987 r. pierwszej w Polsce konferencji naukowej nt. „Kultura wsi puńskiej - Punksko kaimo kultura” miała szansę i możliwość zdobycia szybkiej akceptacji dla swojego programu działania w Litwie;
2. Katedra, dysponując dorobkiem teoretycznym i doświadczeniami w dziedzinie organizowania doradztwa i doskonalenia zawodowego w rolnictwie, mogła odegrać pozytywną rolę w procesie prywatyzacji rolnictwa na Wileńszczyźnie.

(1) Wileńska Wyższa Szkoła Rolnicza jest - pośród kilkunastu szkół tego typu w Litwie - jedyną szkołą państwową z polskim językiem wykładowym. Jej urzędowa nazwa określona została w 1990 r. W nazewnictwie anglojęzycznym występuje jako kolegium rolnicze. Szkoła ta jest kontynuatorką Wileńskiego Agrozoo Technikum (1953-1975) i Wileńskiego Sowchozu-Technikum (1975-1990). Obecnie można ją kwalifikować do wzorowych pomaturalnych szkół rolniczych w Litwie. W WWSzR studenci mogą studiować na następujących trzyletnich kierunkach kształcenia: mechanizacji rolnictwa, farmerskim wraz ze specjalizacją ekonomiki gospodarstwa domowego, menedżerskim (od 1990 r.) i agrobiznesu (od 1994 r.). Wśród blisko 40 wykładowców zatrudnionych w tej Szkole w 1996 r. pracowało pięć osób ze stopniem naukowym doktora i sześć osób z otwartym przewodem doktorskim.

Programowi działania Katedry Doradztwa Rolniczego SGGW w Litwie przyświecał w zasadzie jeden cel - znoszenie i ograniczanie bariery edukacyjnej w toku powstawania rolnictwa prywatnego. Trzeba wiedzieć, że bariera ta wystąpiła ze szczególną siłą w momencie wprowadzania w życie ustawy o reformie rolnej z 1991 r.⁽²⁾, która z dniem 1 listopada tegoż roku zawieszała działalność organów kierowniczych w kołchozach i sowchozach i pozostawiała bez opieki - często nie przystosowane zupełnie do nowych warunków gospodarowania i pracy na własny rachunek - trzy dość liczne kategorie przedstawicieli rolnictwa uspołecznionego, a mianowicie:

- 1) kadrę kierowniczą (inżyniersko-administracyjną),
- 2) mechanizatorów i dojarzy, a także
- 3) pracowników szeregowych.

Stąd w programie Katedry uwzględniona została pomoc przy organizowaniu doradztwa i doskonalenia zawodowego w rolnictwie oraz pomoc dotycząca modernizacji szkolnictwa rolniczego.

1. Pomoc w dziedzinie doradztwa i doskonalenia zawodowego w rolnictwie

Kierując się odpowiednimi wzorcami krajów rozwiniętych, zwłaszcza krajów Unii Europejskiej, a także doświadczeniami Polski, SGGW - w porozumieniu ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska - wystąpiła z inicjatywą uruchomienia regionalnego polskojęzycznego ośrodka doradztwa rolniczego i doskonalenia zawodowego rolników przy WWSzR w Białej Wacie. Już we wrześniu 1992 r. kierownictwu tej Szkoły przedłożony został projekt takiego ośrodka. Wcześniej projekt ten był dwukrotnie konsultowany w Ministerstwie Rolnictwa Litwy. Założenia organizacyjne tego ośrodka były zbieżne w znacznym stopniu z założeniami tzw. terenowych punktów doradztwa rolniczego (TPDR), które niebawem rząd litewski powołał we wszystkich swoich rejonach administracyjnych. Polskojęzyczny Terenowy Punkt Doradztwa Rolniczego z siedzibą w WWSzR w Białej Wacie zaczął funkcjonować od 1994 r.⁽³⁾

Wcześniej zaaprobowana została także przez Społeczną Komisję Krajowej Rady Stowarzyszenia Wspólnota Polska propozycja o potrzebie otwarcia przy Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym SGGW rocznego Podyplomowego Studium

-
- (2) Ustawa ta określiła górną normę obszarową gospodarstw rodzinnych wielkości 50 ha użytków rolnych, 10 ha lasu i 5 ha zbiorników wodnych (po kilku miesiącach funkcjonowania Ustawy norma obszarowa lasu prywatnego została podniesiona do 25 ha).
 - (3) Obecnie TPDR stanowią główny składnik systemu doradztwa rolniczego w Litwie. W punktach tych zatrudniana jest służba doradcza zgodnie ze zrealizowanym na początku lat dziewięćdziesiątych litewsko-duńskim programem doradztwa rolniczego i statutem Krajowego Centrum Doradztwa Rolniczego, które uruchomione zostało w Dotnowie w 1993 r.

Doradztwa Rolniczego dla przyszłych kandydatów na doradców rolniczych z Wileńszczyzny. Inauguracja roku na tym Studium odbyła się w Białej Wace we wrześniu 1992 r. Słuchaczami tego studium byli głównie studenci z kierunku kształcenia farmerskiego oraz wykładowcy WWSzR i pracownicy samorządu wiejskiego.

Jednak największym wydarzeniem w stosunkach polsko-litewskich, odnotowanym na płaszczyźnie współpracy kulturalno-oświatowej w środowisku wiejskim, było przystąpienie obu stron do zorganizowania rocznego Kursu Kwalifikowanego Farmera dla rolników pochodzących z Wileńszczyzny. Strony uzgodniły, że Kurs Kwalifikowanego Farmera będzie kursem szerokoprofilowym, przysposabiającym słuchaczy do zawodu rolnika i życia w społeczności lokalnej oraz współdziałania z organizacjami państwowymi, samorządowymi i prywatnymi w dziedzinie upowszechniania wiedzy i postępu na wsi. Zgodnie z zasadą ustawicznego doskonalenia zawodowego w rolnictwie miał on wyprzedzać organizację specjalistycznych kursów średnio i krótkoterminowych.

Pierwsza edycja tego Kursu stanowiła integralną część Projektu farmeryzacji rolnictwa w Litwie na przykładzie rejonu święciańskiego⁽⁴⁾. Uroczysta inauguracja Kursu odbyła się dnia 9 kwietnia 1993 r.

Kurs Kwalifikowanego Farmera służył przede wszystkim zdobyciu takich kompetencji zawodowych, wiedzy umiejętności, postaw i doświadczeń, które sprzyjały samodzielnemu prowadzeniu gospodarstwa rodzinnego.

Materiał programowy dotyczył pięciu dziedzin wiedzy i praktyki:

- 1) wybranych technologii z zakresu produkcji roślinnej, zwierzęcej i ogrodniczej,
- 2) ekonomiki gospodarstw rodzinnych, rachunkowości i sporządzenia biznes planu,
- 3) marketingu,
- 4) organizacji samorządowych, a także
- 5) rozwoju środowiska lokalnego.

W Ministerstwie Rolnictwa Litwy ustalono, że zaświadczenie o uczestnictwie w kursie jest równoznaczne z dyplomem ukończenia Rządowego Kursu Agronomicznego (tzw. agrominimum).

(4) Rejon święciański zajmuje 1692 km². W 1992 r. zamieszkiwało go 36,4 tys. osób, z tego 15,1 tys. osób było mieszkańcami wsi. W rejonie tym Litwini stanowili 47,4% ogółu ludności, Polacy - 28,8%, Rosjanie - 16,2%, Białorusini - 5,5%, Tatarzy - 0,3% i inne narodowości - 1,8%. Po uchwaleniu Ustawy o reformie rolnej (1991 r.), przywracającej obywatelom Litwy prywatną własność ziemi, na dzień 19 czerwca 1992 r. Urząd Rejonu Święciańskiego odnotował wniesienie 6090 podań o zwrot ziemi.

Podczas seminarium wyjazdowego do Polski pięćdziesięciu słuchaczy tego Kursu zapoznało się z następującymi zagadnieniami:

- osiągnięciami rolników z kilku województw Polski północnej i centralnej,
- doświadczalnictwem terenowym ODR Olecko i ODR Poświętne, Instytutu Warzywnictwa i Instytutu Sadownictwa w Skierniewicach oraz RZD SGGW w Żelaznej,
- funkcjonowaniem małego biznesu w rolnictwie (wizyta w firmach i udział w panelu z szefami tych firm w ODR Poświętne),
- zabytkami kulturalnymi Polski.

W składzie organizatorów, wykładowców i konsultantów Kursu znajdowali się:

- 1) przedstawiciele polskiej nauki rolniczej z doświadczeniami dydaktycznymi (reprezentowali oni Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego i wybrane instytuty Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej),
- 2) przodujący rolnicy polscy i szefowie firm rolniczych,
- 3) przedstawiciele władz administracyjnych i samorządowych rejonu święciańskiego na czele z Juozasem Verikase, m,
- 4) Valerius Navickas - dyrektor Technikum Rolniczego w Cerkliszkach.

Patronat nad Kursem sprawowała SGGW. Kurs był sponsorowany przez Profesora Johna Raglanda - kierownika Polsko-Amerykańskiego Programu Doradztwa Rolniczego.

Zajęcia kursowe prowadzone były głównie w formie wykładów uzupełniających dyskusją i wspomaganych środkami techniczno-poglądowymi oraz w formie warsztatów ćwiczeniowo-instruktażowych (dużym uznaniem cieszyły się warsztaty dotyczące opracowania biznes planu, o czym donosiła regionalna i ogólnokrajowa prasa Litwy). W czasie zajęć kursowych ze szczególnym zainteresowaniem przyjmowane były wystąpienia i głosy w dyskusji polskich rolników. Użytecznymi okazywały się również indywidualne konsultacje, które często łączone były z wizytą w gospodarstwie. W aktywizowaniu postawy kursantów mieli także swój udział doradcy amerykańscy - inżynier Jim Clark i profesor Dick Duvick.

Z wywiadu przeprowadzonego wśród słuchaczy na temat uczestnictwa i organizacji Kursu wynikało, iż:

- zajęcia kursowe były w sposób zrozumiały odbierane przez wszystkich uczestników,
- nabyta wiedza praktyczna w najbliższym czasie będzie wykorzystana w gospodarstwach (część rolników już ją zastosowało),

- kurs ten rozbudził zainteresowania zawodowe rolników i chęć uczestnictwa w dalszym doskonaleniu o charakterze specjalistycznym.
- wysoko została oceniona organizacja seminarium wyjazdowego rolników do Polski (fakt ten był wyraźnie akcentowany w czasie spotkania Jana Widackiego, Ambasadora RP z władzami administracyjnymi i samorządowymi rejonu święciańskiego, które odbyło się w Święcianach 2 grudnia 1993 r.; reprezentujący na tym spotkaniu stronę litewską Jouzas Verikas podkreślił potrzebę korzystania z wzorów polskiej nauki, a w szczególności z polskiego doradztwa rolniczego i polskiej drogi rozwoju rolnictwa prywatnego).

Idea przeprowadzenia Kursu Kwalifikowanego Farmera w Litwie mogła urzeczywistnić się tylko dzięki środkom pochodzącym z Polsko-Amerykańskiego Programu Doradztwa Rolniczego (wcześniej była próba poszukiwania tych środków przez Ogólnopolski Klub Miłośników Litwy w Urzędzie Rady Ministrów RP). Obsługę tych środków przejęło Stowarzyszenie Wspólnota Polska. Przy tym zainicjowało ono możliwość sfinansowania seminarium wyjazdowego do Polski.

Organizatorów Kursu cieszyły fakty nieodpłatnego przekazywania nasion uprawnych na cele dydaktyczne przez różne instytucje i przedsiębiorstwa polskie. Najliczniejszy zestaw nasion ogrodniczych wraz ze środkami reklamowymi dostarczyły Przedsiębiorstwo Nasiennictwa Ogrodniczego i Szkółkarstwa w Ożarowie Mazowieckim oraz firma PlantiCo.

Kurs Kwalifikowanego Farmera w Święcianach spełnił obok swoich podstawowych funkcji dydaktycznych również i funkcję społeczno-kulturową. Polscy wykładowcy zetknęli się z gościnnością i kulturą rodzin litewskich, polskich, polsko-litewskich, polsko-białoruskich i polsko-rosyjskich. W trakcie trwania tego Kursu zawiązywały się kontakty między rolnikami z Polski i Litwy. Kurs ten promował wzorce rolnictwa polskiego. Święćianie byli dumni z goszczenia u siebie Amerykanów. Można stwierdzić, iż Kurs ten był przykładem międzynarodowego współdziałania.

Druga edycja Kursu Kwalifikowanego Farmera została uruchomiona dla rolników z rejonu wileńskiego w 1994 r.⁽⁵⁾ Jego organizacja przebiegała zgodnie z planem, programem i zasadami Kursu święciańskiego. Tym razem kurs i seminarium wyjazdowe rolników do Polski sponsorowało wyłącznie Stowarzyszenie Wspólnota Polska. Kurs ten, podobnie jak i święciański z 1993 r., objęty został

(5) W 1993 r. we władaniu rolników rejonu wileńskiego było ponad 18% ogółu ziemi użytkowanej rolniczo (2578 gospodarstw posiadało 16671 ha użytków rolnych). Z badań przeprowadzonych w czerwcu 1992 r. przez narodowe Centrum Badań wynikało, że w rejonie tym aż 35% Polaków chciało prowadzić własne gospodarstwo rolne, a 8% - dzierżawić państwową ziemię. Ponad połowa respondentów nie wypowiedziała się na ten temat.

obserwacją naukową przez dwóch magistrantów Katedry Doradztwa Rolniczego SGGW.

W rezultacie przeprowadzonego Kursu w rejonie wileńskim:

- 1) 38 rolników i kandydatów na rolników zdobyło odpowiednie kwalifikacje zawodowe potwierdzone zaświadczeniami i dyplomami wydanymi w języku polskim i litewskim,
- 2) kilkudziesięciu studentów WWSzR kierunku farmerskiego i menedżerskiego pogłębiło swoją wiedzę przyrodniczą, technologiczną, ekonomiczną i społeczną, niezbędną w organizowaniu gospodarstw rodzinnych i farmerskich oraz życia w społeczności lokalnej,
- 3) część jego absolwentów zadeklarowała chęć uczestniczenia w dalszym doskonaleniu zawodowym, tj. w kursach specjalistycznych,
- 4) niektórzy najmłodszy absolwenci z wykształceniem średnim zawodowym zdecydowali się rozpocząć studia w zakresie agrobiznesu, które uruchomione zostały w WWSzR w 1994 r.

Wyniki obserwacji badawczej:

- 1) potwierdziły potrzebę doskonalenia zawodowego rolników w następującym układzie: kurs szerokoprowizyjny - kurs specjalistyczny - kurs samorządowy łącznie z kształtowaniem liderów społeczności lokalnej,
- 2) przyczyniły się do opracowania wzorcowego planu i programu Kursu Kwalifikowanego Farmera (taki plan i program może być adaptowany wszędzie tam, gdzie mamy do czynienia z masową prywatyzacją rolnictwa i przygotowywaniem dorosłych nowicjuszy do wykonywania zawodu rolnika),
- 3) wskazują na konieczność: a) modernizowania kierunków kształcenia w szkolnictwie rolniczym (średnim i wyższym); b) racjonalnego powiązania doskonalenia zawodowego rolników z organizacją doradztwa rolniczego.

W 1995 r. przeprowadzone zostały w WWSzR dwa kursy specjalistyczne - w zakresie uprawy truskawek i krzewów jagodowych oraz w zakresie uprawy pieczarek. Niektórzy absolwenci tych kursów odbyli pod koniec 1996 r. praktyki w Polsce. Jak poucza obserwacja, skuteczność specjalistycznego kształcenia kursowego była tutaj tym większa, im większa była przy tym pomoc rzeczowa udzielana rolnikowi, np. z nasiennictwa, szkółkarstwa, środków ochrony roślin i maszyn rolniczych.

W perspektywie należy w Litwie w większym stopniu skoncentrować pomoc SGGW lub innych instytucji naukowych, oświatowych i doradczych na organizowaniu kursów specjalistycznych i kursów samorządowych. Pożądane jest objęcie nimi tych rolników, którzy w obawie przed prywatyzacją schronili się pod

parasol nierentownych spółek rolniczych i których niebawem może dotknąć tragedia bezrobocia.

Wskazane jest również szybkie reaktywowanie Studium Doradztwa Rolniczego przy WWSzR w Białej Wace. W Studium tym można by było realizować pełniejsze programy pomocy fachowej i metodycznej dla doradców z całej Wileńszczyzny zgodnie z wypracowaną w miarę możliwości jednolitą strategią rozwoju tego rejonu. Umacniałoby też ono pozycję miejscowego Terenowego Punktu Doradztwa Rolniczego, który w ramach nowej struktury administracyjnej Litwy miałby dużą szansę przekształcenia się w polskojęzyczny regionalny ośrodek doradztwa rolniczego. Natomiast dopuszczenie jakiegokolwiek separacji WWSzR od doradztwa rolniczego i doskonalenia zawodowego rolników groziłoby negatywnymi skutkami, prowadzącymi wprost do opóźnienia rozwoju społeczno-ekonomicznego Wileńszczyzny!

2. Pomoc w dziedzinie modernizacji szkolnictwa rolniczego

SGGW koncentruje swoją pomoc edukacyjną bezpośrednio i wyłącznie na WWSzR w Białej Wace. Wynika to z faktu podpisania w 1992 r. Umowy o współpracy między tymi Szkołami. Jednak i pośredni wpływ tej pomocy na pozostałe placówki oświatowe z obszaru Wileńszczyzny jest już coraz wyraźniej odczuwany. Przyczynia się do tego sama WWSzR, zaczynająca spełniać zadania wielofunkcyjnego centrum edukacji, doskonalenia zawodowego i doradztwa rolniczego. We wpływie tym ma więc swój udział duża aktywność kierownictwa tej Szkoły. Wskazuje na to chociażby rekrutacja kandydatów na studia, uruchamianie nowych kierunków studiów i organizowanie różnych kursów dla nauczycieli i rolników.

Pomoc edukacyjna SGGW może być tu rozpatrywana w wielu płaszczyznach. Do najważniejszych z nich należą:

- 1) usprawnianie planów i programów studiów WWSzR i aktywne uczestnictwo w ich urzeczywistnianiu,
- 2) doskonalenie zawodowe wykładowców WWSzR oraz nauczycieli i pracowników z różnych placówek oświatowych działających na Wileńszczyźnie,
- 3) wyposażenie niektórych pracowników WWSzR w nowoczesny sprzęt służący dydaktyce i biblioteki szkolnej w najnowszą literaturę fachową,
- 4) organizowanie praktyk u polskich rolników, w polskich ośrodkach doradztwa rolniczego i w Rolniczych Zakładach Doświadczalnych SGGW, organizowanie obozów naukowych itp.,
- 5) rekrutowanie najzdolniejszych absolwentów WWSzR na inżynierskie i magisterskie studia w SGGW i w innych akademiach rolniczych w Polsce.

Istotną rolę w modernizowaniu WWSzR odgrywa Program pomocy dydaktycznej dla Wileńskiej Wyższej Szkoły Rolniczej w związku z uruchomieniem w niej w 1994 r. trzyletniego kierunku kształcenia w zakresie agrobiznesu. Opracowali go profesorowie Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego SGGW - Stanisław Stańko i autor tego opracowania. Sponsorem Programu tej pomocy jest Stowarzyszenie Wspólnota Polska.

Plan studiów uwzględnia przedmioty obligatoryjne i fakultatywne. Według planu studiów agrobiznesu studenci WWSzR mają do czynienia z 44 przedmiotami nauczania i muszą uczestniczyć w 3600 godzinach zajęć dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, praktyki). Wykładowcy SGGW - zgodnie z odpowiednimi ustaleniami techniczno-organizacyjnymi - zobowiązani są w kolejnych trzech latach akademickich do przeprowadzenia 624 godzin zajęć dydaktycznych, w tym 156 godzin konsultacji z nauczycielami WWSzR, odpowiedzialnymi za dany przedmiot nauczania. Zajęcia dydaktyczne ze studentami i konsultacje z nauczycielami obejmują materiał programowy z 26 przedmiotów.

Doskonalenie fachowe i metodyczne wykładowców WWSzR, odbywa się głównie dwiema drogami. Pierwsza droga prowadzi poprzez wspomniane wyżej konsultacje przedmiotowe z pracownikami dydaktyczno-naukowymi SGGW. Natomiast druga droga doskonalenia zawodowego nauczycieli wiedzy poprzez organizowane na miejscu wyższe kursy specjalistyczne.

W 1994 r. SGGW zorganizowało Wyższy Kurs Specjalistyczny Ekonomiki Gospodarstwa Domowego dla wykładowców WWSzR i dla nauczycieli, którzy w szkołach rolniczych na Wileńszczyźnie realizują program nauczania z przedmiotu Gospodarstwo domowe. Powtórzenie rozszerzonej wersji tego Kursu nastąpiło w 1996 r. Kurs ten promował pięć ważkich obszarów tematycznych podporządkowanych założonym celom. Tymi obszarami tematycznymi były:

1. Ekologiczne podstawy funkcjonowania i rozwoju gospodarstwa domowego;
2. Ekonomiczność jako przesłanka formułowania celów i zadań realizowanych w gospodarstwie domowym;
3. Estetyka w życiu rodziny wiejskiej;
4. Ergonomia jako warunek skuteczności w kierowaniu gospodarstwem domowym;
5. Metodyka upowszechniania wiedzy i postępu w zakresie wiejskiego gospodarstwa domowego.

W ramach pomocy edukacyjnej coraz większego znaczenia nabiera uruchomienie przez SGGW studiów zagranicznych dla absolwentów WWSzR. Po raz pierwszy zainaugurowano je w 1993 r. W czerwcu 1996 r. uczelnię opuścili już pierwsi magistrowie inżynierowie rolnictwa i ekonomiki. Dwoje spośród tych

magistrantów zapragnęło jak najszybciej rozpocząć studia doktoranckie na Wydziale Ekonomiczno-Rolniczym.

Do tej pory absolwenci WWSzR studiowali w SGGW i Akademii Rolniczej w Lublinie na następujących Wydziałach: Rolniczym, Techniki Rolniczej i Leśnej, Zootechnicznym, Ogrodniczym i Ekonomiczno-Rolniczym. W roku akademickim 1996/97 czteroosobowa grupa absolwentek WWSzR rozpocznie po raz pierwszy studia na Wydziale Żywności Człowieka oraz Gospodarstwa Domowego w SGGW. Do osób studiujących w SGGW dołączą w tymże samym roku dwie wykładowczynie z WWSzR. Będą one studiowały zaocznie na Wydziałach Ekonomiczno-Rolniczym i Żywności Człowieka oraz Gospodarstwa Domowego.

W tym miejscu warto odnotować inicjatywę magistrantów Katedry Doradztwa Rolniczego SGGW w sprawie zorganizowania w Litwie studenckiego obozu naukowego. Obóz ten odbył się w 1995 r.

A jakie są plany pomocy edukacyjnej SGGW dla WWSzR, przewidywane do zrealizowania w nadchodzącym 1997 roku? Otóż w ramach tej pomocy rysują się następujące zadania:

1. Przeprowadzenie zajęć dydaktycznych i konsultacji podczas trzech zjazdów tygodniowych w WWSzR, w terminie od 1 marca do 20 maja, zgodnie z kontynuowanym od dwóch lat Programem pomocy dydaktycznej dla WWSzR /.../. W zajęciach tych uczestniczyć będą studenci III roku studiów;
2. Przeprowadzenie rekrutacji na studia ekonomiczno-rolnicze w Polsce wśród abiturientów WWSzR, reprezentujących III rok studiów;
3. W związku z utrzymaniem odpowiedniego poziomu kształcenia w WWSzR i możliwością jednoczesnego doskonalenia zawodowego wykładowców tej Szkoły SGGW obejmie symboliczną opieką poszczególne roczniki studentów. Taka opieka, prowadzona w sposób systematyczny, pozwoli WWSzR szybko reagować na zmiany programowe i dostosowywać się do nowych kierunków kształcenia zawodowego, wynikających z potrzeb gospodarki narodowej Litwy i potrzeb Wileńszczyzny. Tym samym pozwoli tej Szkole utrzymać wysoką pozycję wśród kilkunastu szkół tego typu w Litwie, a jej absolwentom ułatwi start edukacyjny na studiach inżynierskich i magisterskich w Polsce lub Litwie. W 1997 r. opieka ta dotyczyć będzie studentów I roku studiów menedżerskich oraz studentów I i II roku studiów w zakresie agrobiznesu;
4. Organizacja wyższego kursu specjalistycznego w zakresie Ekologicznych sposobów gospodarowania w rolnictwie i produkcji zdrowej żywności. Kurs będzie przeznaczony dla wykładowców przedmiotów: ekologii, ochrony środowiska, gospodarstwa domowego, technologii produkcji rolniczej i przetwórstwa rolno-spożywczego itp. W kursie tym uczestniczyć

będzie około 30 osób, reprezentujących głównie nauczycieli szkół rolniczych i ogólnokształcących z Wileńszczyzny.

Na koniec chciałem podzielić się pewną osobistą refleksją. Jestem przekonany, iż taki program pomocy Polakom z Litwy, jaki jest realizowany przez SGGW we współdziałaniu ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska, leży w interesie obu narodów - polskiego i litewskiego. Idea zorganizowania przy Wileńskiej Wyższej Szkole Rolniczej silnego ośrodka kształcenia i doskonalenia kadr dla potrzeb rolnictwa i gospodarki żywnościowej znajduje zrozumienie i aprobatę zarówno w środowisku Polaków z Wileńszczyzny, jak i najwyższych władz państwowych Litwy. Dlatego też Szkole w Białej Wace należy systematycznie i w postaci wielokrotnionej udzielać pomocy edukacyjnej i rzeczowej. Pomoc taka jest szansą jej trwania i rozwoju. Związanie WWSzR z działalnością upowszechnieniową może w niedalekiej przyszłości zaowocować wzrostem tempa rozwoju cywilizacyjnego regionu, w którym się znajduje i którego jest nieodłączną częścią. Szkoła ta może sprostać zadaniom perspektywicznym i zostać służebną wobec wyzwań swojego regionu tylko wówczas, gdy stanie się autentyczną wielofunkcyjną placówką oświatową! Na przeciw temu idzie powołanie we wrześniu 1996 roku czterech Katedr:

1. Nauk Społecznych,
2. Marketingu i Zarządzania w Rolnictwie,
3. Uprawy Roślin, Hodowli Zwierząt i Przetwórstwa Rolno-Spożywczego,
4. Infrastruktury Technicznej w Rolnictwie.

Katedry te mają kuratorów ze strony litewskiej i polskiej.